

Plejebørn og fattigvæsenet

Af Michael Dupont

*Frants Henningsen: Forladt. Dog ej af
Venner i Nøden, 1888 (udsnit)*

Hvad kan vi nå?

- Lidt generelt om arkivalier og Daisy
- Fattigvæsenet gennem tiderne
- Betegnelser og klasser
- Forsørgelsessted
- Tab af rettigheder
- Aldersforsorg, sygeforsorg, arbejdsløse, fremmede
- Plejebørn og fattige børn
- Københavns fattigvæsen

Hvordan du finder det rigtige arkivalie

- Vigtigt, før du søger i Daisy!
- Slægtsforskerbøger, internettet
- Skal have en idé om, hvad du vil finde
- Læs om det (grundighed sparer dig på længere sigt!)

Hold øje med

- Hvilken myndighedstype, der behandler sagerne (amt, politi, kommune, sogn osv.)
- Hvad arkivaliet ofte kaldes (journalsag, skifteprotokol, straffeakt osv.)
- Disse to oplysninger skal bruges i Daisy!

Det store problem: Hvad hedder myndigheden?

Landsdækkende:

- DIG-DAG
- Atlas over Danmarks administrative inddeling efter 1660
- Trap-Danmark, div. udgaver

Lokalt:

- Øst for Storebælt: De brune kasser

DIG-DAG

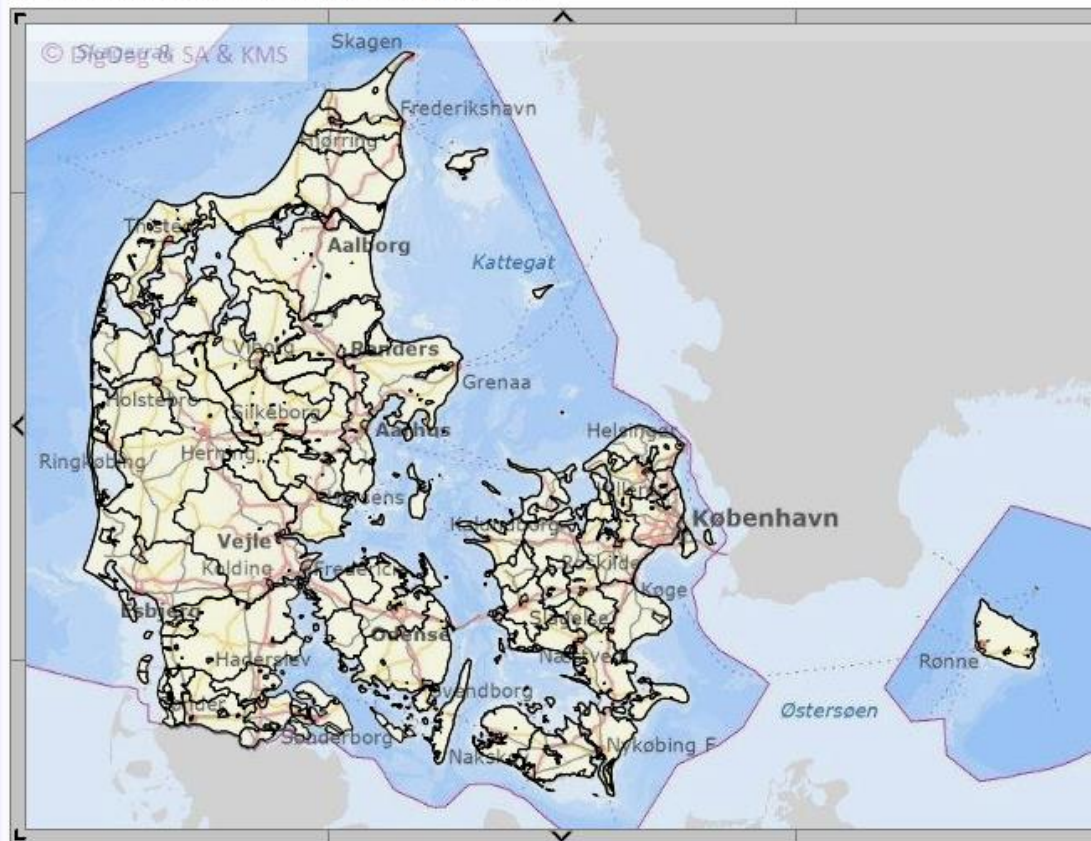
- Betyder Digitalt atlas over Danmarks historisk-administrative geografi
- Kan vælge år + myndighedstype og se myndighedens omfang og navn på den tid
- Kan vælge stednavnesøgning (med % efter stednavnet!) og finde over- og underordnede myndigheder

Tid: 1750 10 01

Der vises administrativ inddeling: Amtslig/regional

Administrativ inddeling:

- Kommunalt
- Amtslig/regional
- Kirkelig
- Retslig
- Geografisk
- Politivæsen
- Øvrige

1700 1750 1800 1900 2000

Hvad er en arkivdatabase

- En elektronisk registratur
- Samme oplysninger som gammeldags registraturer
- Kan benyttes på nettet

DAISY

- Dansk Arkivalie InformationsSystem
- Indeholder Rigsarkivets samlinger
- Både offentlige og private arkiver
- Alt er indtastet

DAISYs forside

RIGSARKIVET

Du er ikke logget ind.

Få hjælp til Daisy

[Det kan du se i Daisy](#)

[Sådan søger du](#)

[Sådan bestiller du](#)

[Søg i Daisy](#)

[Log ind](#)

Mine sider

[Gå til mine sider](#)

ARKIVDATABASEN DAISY

[Læs højt](#) [Print](#)

Arkivskaber eller arkivserie: ?

Arkivskaber: ?

Arkivserie: ?

Periode: - ?

[Søg i Daisy](#)

I ARKIVDATABASEN DAISY KAN DU:

- **Søge** efter arkivalier og få vist information om dem.
- **Bestille** arkivalier til brug på en læsesal.
- **Se** indscannede arkivalier online.

Indscannede arkivalier kan ikke bestilles til brug på læsesal.

Arkivfaglige ord

- Proveniensprincippet: Myndighedens orden bevares
- Arkivskaber: Den, der skaber arkivet
- Arkivserie/titel: Det, arkivaliet kaldes

Og nu ...

... er vi klar til at tale om plejebørn og
fattigvæsenet!

Lad os begynde med det vigtigste: Hvor finder man arkivalierne?

- Rigsarkivet eller kommunearkiver
- Skal kende forsørgelses- eller opholdsstedet
- Slå derefter myndigheden op i Daisy
- Købstæder:
 - Indtil 1868: Rådstue/magistrat (fattigkommissioner)
 - Efter 1869: Kommune
- Landsogne:
 - Indtil 1803: Sogn eller gods (især på Fyn)
 - 1803-1867: Sogn eller kommune
 - Efter 1868: Kommune
- Kontrolmyndigheder: provstier, stiftsamter, amter, amtsråd m.fl.

Hvad hedder de vigtigste arkivalier?

- Fattigprotokollen
- Indført 1708 og indeholder de fattiges navne, opholdssteder, inddeling i klasser
- Heri findes også fattigregnskaber og fattigplanen (plan for fattigforsørgelsen i sognet)
- Korrespondance, kan indeholde breve, attester vedr. fattige

Gode søgeord

- Kan være meget forskel på, hvad arkivalier kaldes
- Gode søgeord i Arkivserie-feltet er "fattig", "alderdom", "plejebørn", "arbejdsløs" osv.
- Kan også gemme sig under mere anonyme arkivalier som "forhandlingsprotokol"
- Ofte god idé blot at søge på det pågældende sogn/rådstue/kommune + periode og få en liste frem over alle arkivalier

Fattigvæsenet gennem tiderne

- -1536: Kunne få hjælp hos familien, klostre, lav (gilder)
- 1536-1708: Fattigforsorg er statens ansvar, fattige er stort set overladt til sig selv (dog findes der fortsat gilder og privat fattigforsorg som fx hospitaler)
- 1708: Den første fattiglov (fødevarer, penge til husleje, tøj og brændsel, baseret på frivillige bidrag)
- 1732: Udlevering af fødevarer kan afløses af omgangsforsørgelse
- 1803: Regulær tvungen fattigskat, mere kontrol med byerne og sognenes forpligtelser

Eksempel på privat fattighjælp: Herlufmagle-Tybjerg Pastorat:
Fattigvæsenssager 1624-1875, pk. C2.11 (Claus Daas fundats på 500 rd. hvoraf
renten skal ydes til 15 husarme i Herlufmagle, 1624)

D
Dyngst, Jall ælthit soldit en mistig som baguel, wa
fundtan Vi. Ka ællme a fofsttan æst den Fattig,
sta fanchi: fallamagle sogn of uigan ændan stad,
som æd nuur Jan wæd Diden æstygner ællur
som ændrit, Du Jall stuar en ændan æsttan æstyg
som ændrit, som sig ænlig of Vall fofsttan æsttillat
of ludi: Dan æsttoddit ællur ændrit æsttillat ænd
æsttillat, paa Dat Di. Ka 15 ællme a fofsttan æsttillat
æsttillat æsttillat æsttillat æsttillat æsttillat

Eksempel på bidrag: Nakskov Rådstue: Fattigprotokol 1708-1753, pk. N-2
(1709)

Den hiesse Rådstue d. 17. Jan. 1709.

at de indskrevne, ved Giordings Møndom den første Tid
blev udsagt som følger -

	Jan 1 ^{te}	Jan 2 ^{de}	Jan 3 ^{de}	Jan 4 ^{de}
	Termin	Termin	Termin	Termin
	sk. 1/2 R	sk. 1/2 R	sk. 1/2 R	sk. 1/2 R
Gønder Giording				
Giordings Møndom Gussod Gussod				
Os Andriæ Møller Løfning				
Olav Løfning	8	8x	8	8
Hier sandspemag	6	6x	6	6
Olav Løfning	6	6x	6	6
Jan Løfning	4	4x		8
Gussod Gussod	4	4x	4	4
Olav Løfning	4	4x		8
Jan Løfning	1	1x	1	1
Løfning Løfning	2	2x	2	2
Olav Løfning	5	5x		10

Matthesen gilder
om året - 1/2

gilder ing till dir på lördag i
när var lördag som i lördag

Ing gilder till samfundet
1/2 gilder på hans lördag

Ing gilder till samfundet
1/2 gilder på hans lördag

gilder ing till dir på lördag i
när var lördag som i lördag

gilder ing till dir på lördag i
när var lördag som i lördag

ing gilder till dir på lördag i
när var lördag som i lördag

Ing gilder till samfundet
1/2 gilder på hans lördag

Ing gilder till samfundet
1/2 gilder på hans lördag

Ing gilder till samfundet
1/2 gilder på hans lördag

Ing gilder till samfundet
1/2 gilder på hans lördag

- 1849: Alle, der ikke kan forsørge sig selv, har ret til hjælp
- 1891: Omgangsforsørgelse afskaffes. Mere specifik lovgivning kommer til, og fattigloven kommer efterhånden kun til at dække dem, der ikke kan få hjælp iht. anden lovgivning
 - Aldersforsorg (1891 ff.)
 - Sygeforsorg (1892 ff.)
 - Arbejdsløse (1907 ff.)

- 1933: Uoverskuelig lovgivning fører til 4 hovedlove:
 - 1. Folkeforsikringsloven (sygeforsikring, alders- og invaliderente)
 - 2. Ulykkesforsikringsloven
 - 3. Lov om arbejdshenvisning og arbejdsløshedsforsikring (arbejdsløse)
 - 4. Lov om offentlig forsorg (fattige)

Værdigt/uværdigt trængende

- Værdigt trængende: Uarbejdsdygtig pga. alder, sygdom og invaliditet, samt forældreløse børn
- Uværdigt trængende: Personer i den arbejdsdygtige alder, som burde kunne klare sig selv (løsgængere, landstrygere, prostituerede, arbejdssky individer, soldaterenker med små børn, enlige mødre med uægte børn)

Værdigt trængende

- Fik tiggertegn, der gav tilladelse til at tigge i en bestemt periode og område (fx sogn eller herred)
- Inddelt i 3 klasser:
 - 1. De blinde, sengeliggende, vanføre, gamle
 - 2. Små forældreløse børn, der ikke havde familie
 - 3. Husarme, der pga. dårligt helbred, mange børn o.l. ikke kunne tjene nok til livets ophold

Eksempler på klasser: Nakskov Rådstue: Fattigprotokol 1708-1753, pk. N-2 (1738)

Anno 1738 den 10de October 7A
Vår Dags Præsten velårværdige H^{er} Jacob
Willy, Tilligemeend Magistratens H^{er} og
Vår Tilmerkede Borgere h^{er} og som
gaa Raadstuen at forvalte den samlede
og Classificering gaa de fattige Tal,
som kan anses at være den mindste til at
og yrbænger almisse af den Publigers fattige
Case Grundlige indtægt for anstændig
Aar 1739. Gaalder
17de Classe / Disse indtægt Classe
Charitonedes H^{er} og

4te Klasse

Carl Nicolai Mathiasen
 Knud Peter Rasmussen
 Bache Ollinon
 Willem Hellemann
 Lars Mikkelsen
 Luthemelle Lorenz
 Lorenz Nielsen
 Nilsen fra Parken
 Simon Pedersen
 Christian Levenhart
 Jacob Nielsen
 Peter Samsing
 Niels Nielsen
 Nachschon

In i den 4te Klasse

Specifiseret af Niels
 Mikkelsen og grundliggende af
 amtsfoged, Lektor og Borte
 Samsing Niels 2^{de}
 Lektor, partionel og grundlig
 Dan og Thors
 Gørdel
 til samlet, af Niels og
 ialt 1042 47 1/2

Summarum 335 1/2

Uværdigt trængende

- Stodderkongen (der var værdigt trængende) skulle jage uværdigt trængende bort
- Blev uværdigt trængende fanget i købstæderne, blev de pisket i fuld offentlighed og derefter jaget ud af byen

Eksempel på vurdering af værdigt/uværdigt trængende: Nakskov Rådstue:
Fattigregnskaber 1721-1768, pk. N-4

Nakskov af Provst Helmsøndag den 17de Julij 1721
Hø. Borgmesteren Nicolai Christensen af 8de Kjøben
haver refort, at der imidlertid som, som Sjønne
fattigens Inspectør Salomon Jørgensen an Vær.
sig har om at fattig ynd. m. m. Johanne
Hans Pater at indlægge i Sjønne fattigens
i det Tegn på den af Borgmesteren Nicolai Jørg.
som kaldet om at fattige m. m. at indlægge, men
da de Vice-Borgmesteren og Amadøren opponerer
sig der imod, er givende, at om at Rådets Skulda
deres var viden i medkomme, der, at den
ikke skulde være saa indliden, at de jo fandt
anden af Sjønne nye fattige, som naar m. m.
men om, saa melde Jørgen til Gensid.
Hillem i det for m. m. at Jørgen Christensen

Forsørgelsessted

- 1708: Det sogn, hvor man bor (fattigdistrikter oprettes i købstæder og pastorater)
- 1803: Det sogn, hvor man var født (med mindre man havde boet uafbrudt i et andet sogn eller by i mindst 3 år, ændret til 5 år i 1839)
- 1844: Gifte kvinder følger manden, og børn under 18 år følger forældrene
- 1933: Den kommune, hvor man bor

Forvirring i forbindelse med forsørgelsessted: Nakskov Rådstue:
Fattigregnskaber 1721-1768, pk. N-4 (1752)

7
ved Hønds Konges. Maj. & allernaarlig
Lar Befalning at udfolvere paa den fattige
Indtægt i Nacskov, af H. Christian Munkes
Hønds Ansøgning om Hønds Kansellens
Datters Lovflygning, hvilken er fulgt af medfølgende
Copie af Hønds Konges. Maj. til os under 29.
pastato anganger allernaarlig & udfolvert af os,
og i allernaarlig følge af Hønds Ansøgning,
indsendt den fattige Indtægt i Nacskov
Hønds Konges Casa til Hønds Datters Indtægt,
foldning, da Hønds Indtægt af Hønds Indtægt,
Hønds Casa, Hønds Indtægt, Hønds Indtægt og
Hønds Indtægt af Hønds Indtægt.

Undersøgelse vedr. forsørgelsessted: Hørsholm Sogn: Forhandlingsprotokol
for Hørsholms Fattigvæsen 1857-1862, pk. 1 (1857)

El. Kjædehave Fattigvæsen. 178 179 og 180 181
Ved høfvelig Præsident af 24 Dec. M. for den endelig afsluttet
Sag, om Christian Julius Kasminson vedkomne forfølgelse af
sine børn. Det er i Likheden 180 for gælden og for den
for anført, men Christian Julius Kasminson, som den 3 Dec.
Juni 1856 ved Hofret. vedkomne til Hørsholm 1857 i

Forsørgelsessted for uægte børn

- Uægte børn 1839-1933: Samme kommune som moderen, indtil barnet er 18 år, derefter avlingskommunen (hvor moderen opholdt sig 10-månedersdagen før fødslen)

Eksempel på kommune, der kradsrer penge ind fra andre kommuner eller barnefaderen: Hørsholm Sogn: Regnskabsbog for Hørsholm Sogns Fattigvæsen 1862-1867, pk. 1 (indtægter 1862)

12.	11.	<u>Refundant</u> fra Vidskinde stætte med sin Understøttelse til Ole Christ ustandsdatter for Aaret 1861 med	33.	5.	—	Transport, 2 L. 11 — 1.	Den Regnskabs Aar 1861: 1862 regnsk. Kop 184 No 2. ac. b. c.
14.	12.	<u>Madpenge</u> med Det i Hørsholm Sogn 11 ^{te} April 1862 affaldte Marked	4.	4.	8.		
23.	13.	<u>Alimentationsbidrag</u> for 1/2 Aar til 11 ^{te} Marts 1862 fra Billedhuggeren Anders Jensen af Skoleberg, for sit med stættehavende Frederikke Kristine Jensen, sommed arbedt Pava, Jørgen Peter, Søren, der er fød i Hørsholm, Blåstrødt Byg, den 11 ^{te} September 1850	P.	—	—		Facit her medholdt for 4 ^{te} April 1862 for Aar 1861 No 4. ac. b. c.
29.	14.	<u>Refundant</u> fra Kjølsholms stætte med sin Understøttelse med Hænge for sin Peter Julius Halffermanns Familie Understøttelse for 28 ^{de} Decem ber 1861 til 29 ^{de} Marts 1862 incl.	11.	2.	—		

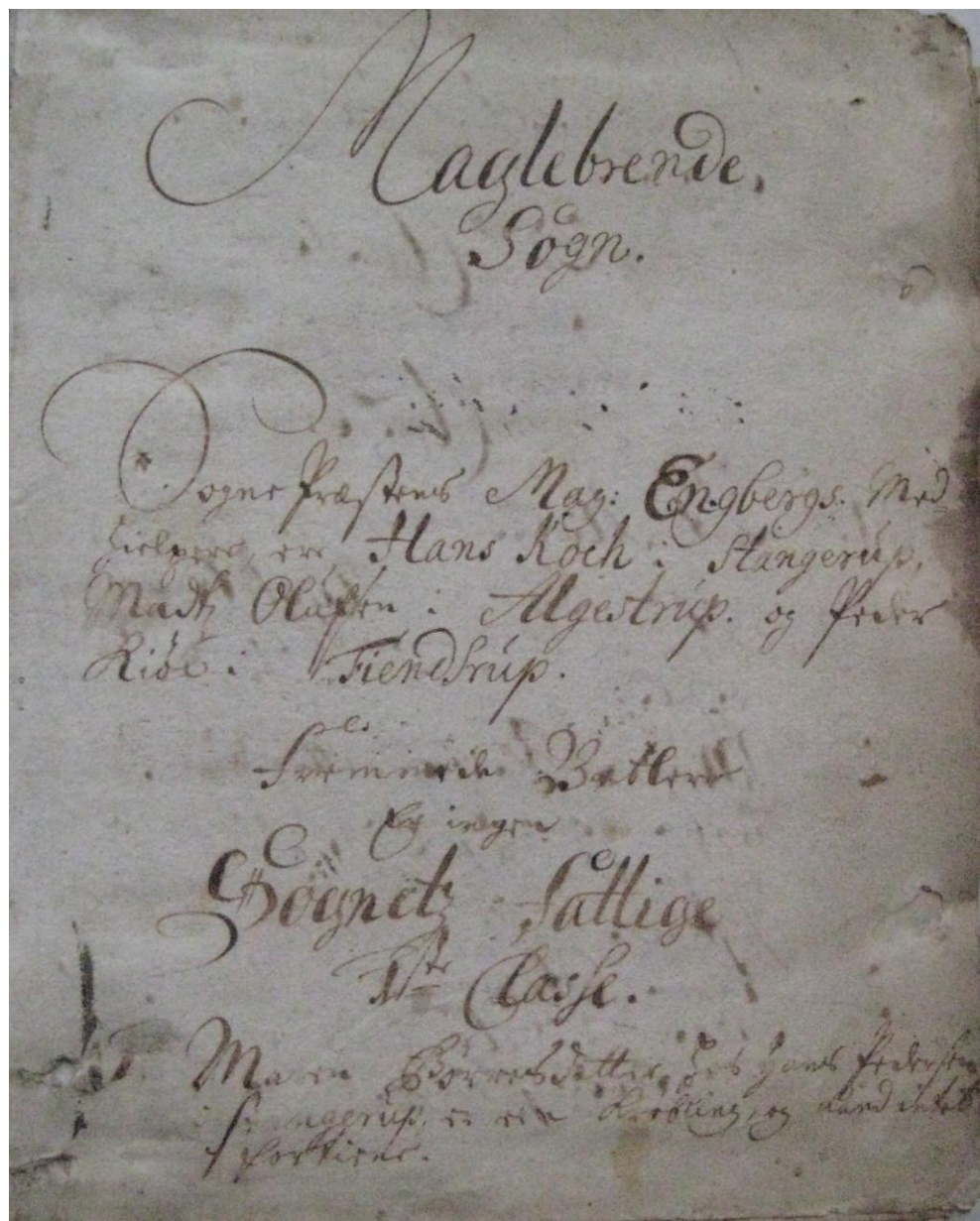
Tab af rettigheder

- Skulle gøre det mindre attraktivt at få fattighjælp
- Fattighjælp skulle tilbagebetales
- Ægteskab 1824-1961: Hvis en af parterne som voksen havde modtaget urefunderet fattighjælp inden for de sidste 5 år, skulle de have tilladelse fra mandens forsørgelseskommune, før ægteskabet kunne indgås
- Stemmeret og valgbarhed 1849-1961: Havde man modtaget urefunderet fattighjælp, kunne man ikke stemme eller vælges

Aldersforsorg

- -1891: Som fattige ("værdigt trængende")
- 1891-1922: Alderdomsunderstøttelse (gjaldt værdigt trængende over 60 år efter individuel vurdering af kommunen, støttens størrelse ligeså)
- 1922-1956: Aldersrente (gjaldt uformuende over 65 år, aldersrentens størrelse fastsat i loven)
- 1956-: Folkepension

Maglebrænde Sogn: Forhandlings- og regnskabsbog for fattigvæsenet i
Maglebrænde Sogn 1723-1844, pk. 1

2. - Jernb. Omid. Maglebrende, en den
gammele velkøbt Mand, og kand intet
forhindre.

2. - Casse
fandtes ingen.

3. - Casse.

1. - Ligt Nilsb. datter Job Lars Røb-
mønsen Lyng i Maglebrende en
Oboe og kand sig forhindre fuld løst
og sold.

2. - Mann Jørgen datter Job Jernb. Øst-
rupen ibid. en en krobting, og kand
sig forhindre int, Jørgen sin kand sub-
sistere.

3. - Kaven. Thomassen Job hans Jørgen
Østrup i Algetrup, en gammel
og affældig spind.

Sygeforsorg

- -1892: Som fattige ("værdigt trængende"), fra midten af 1800-tallet oprettes private sygekasser
- 1892-1933: Statsanerkendelse og statstilskud til sygekasser (kun for ubemidlede arbejdere, husmænd, håndværkere m.fl.)
- 1933-1971: Alle mellem 21 og 60 år skal være medlem af sygekasse, også forudsætning for at modtage aldersrente
- 1971-: Offentlig sygesikring (sygekasser ophører 1973)

Arbejdsløse

- -1907: Som fattige ("uværdigt trængende"), der oprettes private arbejdsløshedskasser
- 1907-: Statsanerkendelse af arbejdsløshedskasser (staten bidrager med 50 %, medfører ikke tab af borgerlige rettigheder)

Man kan "følge" folk i protokollerne

- Carl Rasmussen forlod sin hustru Anna Christine Rasmussen, der boede i Magleby
- Hun kunne ikke tjene nok til at forsørge sig selv og sin familie og fik derfor fattighjælp
- Familien nævnes i Magleby Kommunes forhandlingsprotokol 11.05.1910, 13.05.1911, 09.09.1911, 26.03.1913, 08.11.1913, 13.12.1913, 04.04.1914, 14.10.1916, 29.03.1917

Eksempel 09.09.1911:

Magleby Kommune: Sognerådets forhandlingsprotokol 1900-1913, pk. 10-5

Meddelelse forelåa fra ²Randers Hervedskontor
at forhenværende Skipper Carl Rasmussen af Kl. Havn
(nu Aabydsmand i Randers) var sat i Bidrag til Familien
Underhold, med 12 Kr. maanedlig til Hustruen og 18 Kr.
til Børnene, at betale bagud fra 15 Marts 1911. Det vedtoges
at søge Beløbet inddrevet ved Udpantning, eventuelt
afsonet efter de derom gældende Regler

³
Forsørgelsesvæsen om man

Fremmede (udlændinge)

- -1892: Samme regler som danskere, nemlig 5 års fast og uafbrudt ophold i samme sogn giver mulighed for hjælp (ellers sendes man retur til sit hjemland)
- 1892-: Kun hjælp til personer med dansk indfødsret

Plejebørn og fattige børn

- 1708-1891: Fattige børn blev ved årlige auktioner udliciteret til den gårdmand, der skulle have mindst betaling for at forsørge og opdrage barnet
- 1888-: Kommunen skal føre tilsyn med alle plejebørn (ikke kun dem, kommunen selv satte i pleje) og godkende plejeforældre

Eksempel på plejebarn: Korsør Købstadskommune, Børneværn: Fortegnelse over Korsør Kommunes Plejebørn, pk. 40-41 – 40-45

No. af	Navn	Aldt	Korsøer til Underopførelsen	Korsør nummer under Opførelsen
	Lilly Hemmel Strømmevej	19 Døbt 1895	Modern og gift Lilitha Kirshini Køjed. kan ikke forsørge barnet	1 Sparks 1896
Korsør amisk til 1/3 97 med 20 Str.			1/305 Døbt til 1/3 1905 amisk med 15 Str.	
	1/6 97 - 20 -		Betrag amisk til 1/6 05 med 15 Str.	
	1/9 97 - 20 -			
	1/12 97 - 20 -			
	1/3 98 - 20 -		1/905 Døbt amisk til 1/905 med 15 Str.	
	1/6 98 - 20 -			
	1/9 98 - 20 -			
	1/12 98 - 20 -			

Kaar og hvort Aartig
for sat i Steie Aestind

Annot:

1/3 96 hos hofmed Hans 80 Kr
Jacobson, Halskno 274/3

1/4 96 hos hofmed
N. Chr. Skjelt Jensen
Halskno 474 376.
Læsthorney No 16

Udtagt Børnsfader, hofmed i Læsthorney ^{Halskno}
Hennik Børnsfader skat iht hofmeds Resolution af 9/1 96
udredt 40 Kr aartig med 1/2 Del 1/5, 1/6, 1/9 og 1/12.
Bidraget forbiest til 60 Kr aartig fra 1/3 96 at regne

Børnsmoderen skat udredt et aartigt Bidrag af 20 Kr
iht hofmeds Resolution af 28/3 96 fra 1/3 96 at regne med
1/2 Del hos 1/5, 1/6, 1/9 og 1/12.

Resolutionens medtagt

Børnsfaders og Børnsmoders Bidrag for 1/2 hos til 1/3 97 beløst 10/6 97
1/6 97 - - - 1/6 97

Børnsfaderen Art Nr 28 Børnsmoderen hos i Reflexion 1905
beløst Børnsfaderen N. Chr. Skjelt Jensen 150 Kr paa Tjebøen for
Børnsmoderen med til det pgløst 14 Kr - heraf er de 50 Kr udbetalt i Epoc
paa sin paa Børnsfaderen Kaar og hvort Steie hofmed for det Børnsfaderen

Eksempel på plejebørn: Korsør Købstadskommune, Børneværn:
Tilsynsmyndighedens plejebørnsprotokol 1933-1935, pk. 40-41 – 40-45

Oplysninger om Plejebørn, der er under Tilsyn efter Lov				
1	2	3	4	
Barnets Løbe-Nr. fra Aar til Aar	Plejeforældrenes a) Plejebarnets fulde Navn? b) Hvor født? c) Naar født? (Aar og Dato) d) Moderens (Forældrenes) Navn, Stilling og Bopæl? e) Naar anbragt i Pleje?	Hvem betaler for Barnet? (Stilling, Navn og Adresse)	Plejelønnens Størrelse?	
37	<p>a) <i>Barna Helene Jacobine</i> b) <i>Korsør</i> c) <i>11/6 1922</i> d) <i>Barna Jacobsen, Krænservej 31</i></p>	<p>a) <i>Glaegen Jacobsen</i> b) <i>Krænservej 31</i> c) <i>Arbejds Hæj</i></p>	<p><i>Bjner Jacob Nielsen, 204 3/4 Grænbjørn</i></p>	
38	<p>a) <i>Inge Marie Pedersen</i> b) <i>Bibrun</i> c) <i>26/7 29</i> d) <i>Blu Günhild Peder- sen, Led. Jørgensbjerg</i></p>	<p>a) <i>Vald Pedersen</i> b) <i>Andelsvej 40</i> c) <i>Lærerborgvej 27</i> d) <i>Hærnærk. Hæj</i></p>	<p><i>Ottif Johannes Schwerts og Hærnærk. Umråd. Lørd. Andersen, Roskilde</i></p>	<p><i>204 3/4</i></p>

5 Dato for Tilladelsen (Lovens § 115) og Tilsynets Paabegyndelse.	6 Dato for Anmeldelse a) af Forandringer (f. Eks. Bopælsforandringer) eller b) Ophør af Plejeforholdet og Grunden dertil.	7 Dato for Tilsynets Ophør og Grunden dertil.	8 Dato for og Indhold af Udvalgets Tilførsel om Barnets Forhold (Lovens § 115), paa Grundlag af den eller de fra den tilsynsførende modtagne Indberetninger.
		138 Udgaan Lode Forhold i Hjemmet	-1. JAN. 1936 31 DEC. 1936 meget godt. meget godt
14/5 1930			-1. JAN. 1936 31 DEC. 1936 31 DEC. 1937 31 DEC. 1938 31 DEC. 1939 31 DEC. 1940 godt. godt godt - - ingen tilsyn

Eksempel på vurdering af plejehjem for børn: Korsør Købstadskommune,
Børneværn: Forhandlingsprotokol for tilsynet med plejebørn 1913-1929, pk. 40-
41 – 40-45

Fredag den 25 April afholdtes Møde
i Byrådsalen paa Storebalt. Listerne
og Journal blev gennemgaaet og reviderede
Arbejd. Hjalmar Johansens Kustru var tilstegt
til Møde, da Tilsynet ikke mente at hendes
Hjem mere var egnet som Plejehjem, efter
en Skrivelse fra Politimesteren, var og Tilsynet
havde besluttet at fratage hende Plejetillædelser
Fru Johansen mødte ikke, og det blev bestemt
at tilskrive hende. En Skrivelse fra Byrådet
behandlede og det vedtoges at svare, at Tilsynet
fandt, at det efter dets Mening ikke var
nødvendigt at forandre Formene for Tilsynet
men at det var betryggende saaledes som det
blev udført.

Plejebørn i Fødselsstiftelsens arkiv

- 1750: Fødselsstiftelsen bliver oprettet
- Formålet var at undgå drab på nyfødte ved at lade moderen føde anonymt (-1908)
- Mange mødre overlod deres børn til Fødselsstiftelsen, der fandt plejeforældre
- Udsætterprotokoller er protokoller over børn, der er udsat, dvs. i pleje
- Findes i AO

Hvordan man finder et barn i udsætterprotokollen

- Kirkebog → Hovedprotokol → Udsætterprotokol
- Eksempel: Dorthea Christine, født 08.01.1832

16	17	28	10		Dorthea Christine
----	----	----	----	--	-------------------

16.	17.	o	o	8-10	Dorthea Christine		
-----	-----	---	---	------	-------------------	--	--

.13. Sannov			30 Jan	36	1837 2 Junj		
-------------	--	--	--------	----	----------------	--	--

Udsætterprotokol 36/1832

Nr. 36 Pige barnet *Dorthea Christine*

Født den 8. Januar 1832 under Nr. 16. og døbt den 10 v. M.

Udleveret den 30. Januar 1832

Moderen Nr. 17. № 15. C o

til ~~██████~~ *Albigger Jens Andersens*
og *Jæstren Maren Federsdatter af*
Slagslunde Mark og Boger paa Ste-
deriksborg Amt, efter Litterat fra Bro-
der i Slagslunde fr. Rodvitt.

1832 den 13. Janus blev *Moderen*
bragt paa *Snarvills Hospital*, hvor
hun døde den 15te. Derimod *sin Al-*
der sigt *indbragte* *sin* om sig:
at *sin* *farde* *Mme. Marie Jensdatter,*
at *sin* *tilførsel* *første* *dødt,* *man* *se* *paa*
Christen, at *sin* *var* *35* *aar* *og* *fra*
herfølge - at *sin* *hustru* *var* *kom-*
me *til* *Arbejdet* *for* *2* *1/2* *aar* *før,* *og* *der*
efter *blev* *indbragt* *for* *gængsel* *den* *10*
November.

Københavns fattigvæsen

- Fattigvæsenets trykte hovedregistrant 1881-1948
- Fælles indgang til en lang række af fattigvæsenets protokoller (sagerne er ofte gået tabt)
- En person optræder kun første gang
- Indeholder også udenbys folk, der er forsørgelsesberettigede i København

Eksempel:

Ejner Jensen, uægte, født 26.12.1901

- Forældre: Anders Christian Pedersen og Jensine Marie Jensen
- Fattigvæsenets hovedregistrant 1904-1911:
Anders Christian Petersen: født 23.05.1878,
Vindinge, murer, A 54 544/1910
- A = Referatprotokol A

Forkortelsesliste findes på kbharkiv.dk

Forkortelser i Fattigvæsenets hovedregistrant

Forkortelser	Protokolrække
A	Referatprotokol A 1881-
AR	Aldersrente, indenbyes 1924-
Aldfors	Alderdomsforsørgelse 1891-1923
Alm.	Almisseprotokoller 1855-
B	Referatprotokol B 1881-
Blsag	Protokol over blindesager 1924- ↗
C	Referatprotokol C 1910-
E.B.	Enkebørnsforsørgelse 1914- ↗
Epd.n	Indebyes epidemiprotokol 1916- ↗
F.P.	Fattigvæsenets forsørgelsesprotokol 1881-1891 ↗
Husv.sag	Husvildeprotokoller 1881- ↗
I Intr./I.I.	Interimshjælp for indenbyes 1881-
Indb.Sj.n	Indenbyes sygeprotokol 1881-
Indb. Dr. I. Ph. n	Supplicum for Blodene, Barnene og Grundhospitalet, Indenbyes 1891-92 ↗

Magistratens 3. afdeling: Referatprotokol A 54 544/1910, 1908-1910, henviser til referatprotokol C 10 644/1911 og C 9 1593/1915

544 *Jensine Marie Jensen* *Mærskend Anders Christian Petersen*

1911
Hjælp: $\frac{1}{2}$ om det 24/10 10
nytt
1/3 1/3
1/6 1/6

Registret og
Sjæll
Opl. mals
Erbøder 25 K. 2000

1/4 1/4
28/4 1/5
2/6 2/6
2/6 1/7

10644

C 9 1593
15

Magistratens 3. afdeling: Referatprotokol C 10 644/1911

Fader:

Marius ved d. Anders Christensen ^{254544/11} Forsørgelsessted: Stk.
23/5/78, Vindinge

644

Moder:

Jensine Marie Jensen

Frederiksborg Amt Resolution af 27/3 1901 lydende paa 50kr aarl. fra 26/12 1900 til

Børn:

Ejnar Jensen / 26/12 1900

1911	Nyborg: 1/2 Aarl. til 26/6 11	26/8	25/8	25 Kr sendes	2/10	26/10
1912	1/2 Aarl. t. 26/12 11	29/11	29/11	25 Stk. sendes Tilhaldes	5/2	26/2
"	1/2 " " 26/6 12	20/8	23/8	25 Kr sendes	9/9	6/9
"	1/2 " " 26/12 12	2 1/2	25/2	25 Kr " "	00/3	27/3
"	1/2 " " 26/6 13	8/9	9/9	Tilk. afdr. + Stk.	21/9	
1914	1/2 " " 26/12 14	6/4	7/4	25 Kr. sendes	14/10	
	Prof send. Høf	14/5	18/5	25 Kr send. m Epl. aus Pap	27/5	14/6
	Nyborg: 1/2 Aarl t. 26/6 14	3/9	3/9	Tilk.	27/5	
1915	1/2 " " 26/12 14	30/1	1/2	25 Kr. sendes, Tilk.	14/9	25/9
				Til Høf	27/10	
				25 Kr sendes	12/1	4/3
				Tilhaldes	12/2	1/3
					12/3	
	Alum om Hverstand: flyttet til Holmbladsgade 40					31/5

Jantzen 23/12/11

Magistratens 3. afdeling: Referatprotokol C 9 1593/1915

Forsørgelsessted:

1593

Fader: Murenwend Anders Chr. Jensen f. 23/3. 78; Vindinge

Moder: Justine Marie Jensen

Børn: Ejner Jensen f. 26/12. 00

Resol. af 27/3. o. lydende paa 50 kr aarlig fra 26/12. 00 til

19/5	Alm alm om Kuml d 25/9	14/9	-	Tilholdes	4/9	2/3	✓
				not 25/9/15	12/12	14/12	✓
19/6	Alm Tilsik. Omg	18/11		Børn i 572 16		20/11	✓
	Mog. Tilsik af Alm Kuml	5/4		Tilholdes	20/9	21/11	✓
	Alm Kuml Tilsik i Mog	6/10		not 19/4	24/5	25/5	✓
	do do	25/9	26/9	Tilholdes	11/1	8/6	✓
				Børn 1 Om.		11/1	✓
				Tilholdes		11/1	✓
				not i. 7/10 16		21/10	✓
19/7	Alm alm Kuml d 10/3/17	3/3	9/3	Tilholdes	28/1	3/3	✓
				not 19/1		3/3	✓

A. 82. 37/18-1/18

Magistratens 3. afdeling: Referatprotokol A 82 37/1918

397. V Enke Karen Marie Petersen 69 1593
Lyntaft anmelder og forspørger 4/12/8 5/12/8 Dag 9/12/8.

A 80 26/18.

Og det ledte til skiftet 1918

- Gentofte = Københavns Amts Nordre Birk

71

Løbe №	Anmelderen	Afdødes fulde Navn, Livsstilling og Bopæl	Afdødes fyldte Aar	Gift eller ugift. Enkemand eller Enke. Fraskilt el. frasepar. Husv. Om hensiddet i uskiftet B.
509.	Abmt Emil Theodor Heller, Borak 44, Smøge, Nyløtte Sogn.	Enke Hanne Christene Heller. f. e. Sofyrbøt, altdomsindvoktet Jensløvsvej 9. Sørbakke Ordrup.	67	Enke
510	Sm. Henr. Jacobsen, Hellerup.	Hverensomt Anders Christian Peterson Luitwig Holbergvej 5, Hellerup	70	Gift

Vi slutter med det vigtigste: Hvor finder man arkivalierne?

- Rigsarkivet eller kommunearkiver
- Skal kende forsørgelses- eller opholdsstedet
- Slå derefter myndigheden op i Daisy
- Købstæder:
 - Indtil 1868: Rådstue/magistrat (fattigkommissioner)
 - Efter 1869: Kommune
- Landsogne:
 - Indtil 1803: Sogn eller gods (især på Fyn)
 - 1803-1867: Sogn eller kommune
 - Efter 1868: Kommune
- Kontrolmyndigheder: provstier, stiftsamter, amter, amtsråd m.fl.